

Uzbekistan: Senat przyjmuje poprawki ustrojowe

25 marca izba wyższa uzbeckiego parlamentu przyjęła pakiet poprawek do konstytucji wprowadzających w życie założenia referatu prezydenta Islama Karimowa „Koncepcja dalszego pogłębienia demokratyzacji i budowa społeczeństwa obywatelskiego” (12 listopada 2010). Najważniejsze zmiany to wzmocnienie roli parlamentu i partii politycznych. Poprawki nie ograniczają prerogatyw prezydenta, który zachowuje pełnię władzy nad krajem, będą jednak zapewne mieć istotny wpływ na układ sił w elitach władzy, rywalizujących o wpływy w obliczu nabrzmiewającego problemu sukcesji po Islamie Karimowie (73 lata).

Zmiany w konstytucji zakładają formowanie rządu na bazie większości parlamentarnej, wprowadzenie mechanizmu wotum nieufności oraz okresowych sprawozdań rządu przed parlamentem. Nakładają także na rząd obowiązek zapewnienia płynnego wdrażania przyjmowanych przez parlament aktów prawnych. Zmiany wejdą w życie po podpisaniu przez prezydenta. W porównaniu ze stanem dotychczasowym poprawki do konstytucji osłabiają pozycję premiera (dotąd nominowanego przez prezydenta i jedynie zatwierdzanego przez parlament) oraz zwiększają rolę parlamentu jako areny rywalizacji politycznej.

Zainicjowana przez prezydenta reforma ustrojowa wydaje się mieć trzy zasadnicze cele: poprawę wizerunku Uzbekistanu na zewnątrz, osłabienie pozycji premiera (obecny szef rządu Szewkat Mirzijasew sprawuje urząd od ośmiu lat), przede wszystkim zaś przeniesienie do parlamentu zaostrzającej się rywalizacji grup interesu w ramach elit władzy. Pozwoli to prezydentowi kontrolować i rozgrywać walki poszczególnych koterii, może być także wstępem do uregulowania ciężącego nad Uzbekistanem problemu sukcesji <MMat>